

Asia: VN/14704/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Tiivistelmä lausunnon keskeisestä sisällöstä

-

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry kannattaa lausunnolla olevan hallituksen esitysluonnoksen ehdotusta henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmaa (HOKS) koskevien säännösten muuttamisesta joustavammaksi oppivelvollisten opiskelijoiden aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen suhteen. Kirjaamistyön vähentyminen mahdollistaa opetushenkilöstön resurssien käytön oppivelvollisten kannalta tärkeään ryhmäyttämiseen ja opintoihin sitoutumisen ja opintojen etenemisen tukemiseen. Tuen ollessa riittävää opintojen aikana, opiskelijat sitoutuvat paremmin opintoihinsa ja keskeyttämiset vähenevät.

SuPer suhtautuu kriittisesti hallituksen esitysluonnoksen toiseen hallinnollista kirjaamista vähentävään ehdotukseen, jossa ammatillisen koulutuksen järjestäjien velvollisuudesta laatia tutkintokohtainen osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma luovuttaisiin. SuPer näkee ehdotuksen ammatillisen koulutuksen laatua heikentävänä. Ehdotuksella ja työelämätoimikuntien alasajolla on myös selkeä yhteys, koska yhtenä työelämätoimikuntien tehtävänä on ollut antaa lausunto omiin perustutkintoihin liittyvistä osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista. Opetushallitus on aloittanut osaamisen arvioinnin toteutussuunnitelmien tietosisällön päivitystyön, jolla tuetaan koulutuksen järjestäjiä osaamisen arvioinnin toteutussuunnitelmien laadinnassa. Osaamisen arvioinnin toteutussuunnitelma on laadunhallinnan väline, jolla koulutuksen järjestäjä ohjaa osaamisen arvioijia, opettajia ja ohjaajia osaamisen arviointiin liittyvissä tilanteissa. Näin säädökset ja sovitut toimintatavat ovat kaikkien arviointiin osallistuvien tiedossa, mikä tukee opiskelijoiden yhdenvertaista osaamisen arviointia.

Lukiolakia koskevat säädösehdotukset

-

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen 100 miljoonan vähennys kohdennetaan aikuisten, jo tutkinnon suorittaneiden ammatilliseen koulutukseen. Kääntäen voidaan sanoa, että taatakseen rahoituksen koulutuksen järjestäjän tulisi ottaa opiskelijoiksi vain sellaisia aikuisia, joilla ei ole aikaisempaa ammatillista tutkintoa. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto on vaativa ammatillinen tutkinto ja herää kysymys, miten perusasteen varassa oleva aikuinen, jolla edellisistä opinnoista voi olla hyvinkin pitkä aika, selviää opinnoista. Millaiset oikeudet ja mahdollisuudet ovat aikuisella oppijalla, joka haluaisi vaihtaa alaa ja on jo suorittanut yhden tai useamman ammatillisen tutkinnon? Ammatillisen koulutuksen leikkaukset ja aikuiskoulutustuen lakkauttaminen vaikeuttavat merkittävästi aikuisopiskelijoiden mahdollisuuksia kouluttautua uuteen ammattiin. Vuonna 2023 aikuiskoulutustuen turvin kouluttautui 7376 henkilöä toiselta ammattialalta sosiaali- ja terveysalalle. Jatkuvaan oppimiseen kohdistuvien heikennysten yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu, vaikka on selvää, että ne heikentävät sosiaali-, terveys- ja kasvatusalojen sekä muiden työvoimapulasta kärsivien alojen työvoiman saatavuutta. Hallituksen toimet eivät vastaa työvoimatarpeisiin, vaan voivat lisätä työttömyyttä sekä valtion kustannuksia.

Muut kommentit

-

Ojajärvi Sari
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry